

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput II. Miracula B. Guntheri, Martini I abbatis Breunoviensis tempore
facta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A *alias Henricus, baro de Rosis, obiitque anno 1258. Ex pessina in Phosphoro Pragense ecclesie, radio 5, pag 599 et seq.*

1 *Arnestus de Pardubicz primus Pragense archiepiscopus factus est anno 1344. Ex eodem Pessina pag. 600.*

m *Abbas Breunoviensis, hujus nominis II, post annorum XI regimen obiit anno 1251. Ex Ziegelbauer in serie Abbatum Breunoviensium.*

n *Hinc collige scriptoris hujus etatem.*

o *Salisburgum, olim Juvavia dictum, civitas est in Bavaria Inferiori sub dominio proprii archiepiscopi.*

p *Seu famulis.*

CAPUT II.

Miracula B. Guntheri, Martini I abbatibus Breunoviensis tempore facta.

B

B. Guntheri
ope caeca
videt.

Cum praeclara beati Guntheri merita in sinu sanctae Matris Ecclesiae, quamvis diversis temporibus saepissime luce clarius eluxissent, contigit tamen, divina favente Clementia, ut temporibus domini Martini abbatis a, qui tunc temporis, Deo auctore, in temporalibus ac spiritualibus jam dictam Brennowensem ecclesiam provide gubernabat, perplura meritis perfati viri Dei Guntheri evidentissime plus solito miracula emersissent. Nam anno Gratiae millesimo ducentesimo quinquagesimo octavo, sexto Idus Junii, matrona quaedam, dicta Beatrice, ex dioecesi et regno Pragensi, sumens originem de villa, cui vocabulum Hostchorm b, cum tantum haberet filiam Bratrumilam, sed heu! demeritis exigentibus a nativitate caecam; hanc tenerime, ut mos est, et materno diligenter affectu, secum ad limina beatissimi Guntheri deducere non neglexit. Igitur cum apud sepulchrum jam saepe dicti Guntheri mater puellae divinum auxilium saepius imploraret, petens cum lachrymis meritis ac precibus beati Guntheri natae unicae in visus recuperatione misericorditer subveniri; res stupenda et nostris temporibus non modicum admiranda opere beati Guntheri noscitur evenisse. Nam cum orationi frequenter insisteret, mox puella lumen oculorum, quo a nativitate fuerat orbata, beati Guntheri meritis est adeptae. Huic tam laudabili, immo usque in secula commendabili operi Dei per merita beati Guntheri centum fere homines utriusque sexus et etatis, qui ad domum Brennou causa orationis advenerant, interfuisse noscuntur. Praecipue tam * parentes puellae, Waurinecz proximi * matris Beatrice, et patruus sacerdos de proxima villa, qui et jurati in praesentia episcopi e, immo sub interminatione divini iudicii sunt publice protestati, saepe dictam puellam a nativitate caecam, sed per beatum Guntherum mirabiliter illuminatam. Sit ergo Dominus in secula laudabilis, qui in meritis beati Guntheri semper est et ubique mirabilis. Testes episcopus Nicolaus, Lupoldus abbas de Cladrub d et Zacharias Praedicatorum.

* an tamen?
* an proximus?

16 Eodem quoque anno, licet diverso tempore, pridie Kal. Junii, quaedam conversa hospitalis domus Stellatorum e, vitae integritate conspicua, nomine Jutta, cum ferme octo annis fluxum sanguinis incurabiliter pertulisset, tandem, beati Guntheri fama currente, decrevit ipsius limina, contradictione qualibet postposita, visitare. Cumque debilitate adeo premere, quod opus propositum perficere non valeret, magistrum domus hospitalis adiit, petens sibi vehiculi auxilium impertiri. Quo cum esset evecta et ad sepulchrum beati Guntheri deducta, mox brevi oratione pristinam meruit recipere sanitatem. Ad experiendam autem hujus rei veritatem, cum dominus dioecesanus non posset personaliter interesse, quibusdam viris fide dignis Ordinis Fratrum Praedicatorum, Fratrum Minorum, Fratrum Cruciferorum hoc miraculum examinandum fidelius delegavit. In quorum presentia Magister domus hospitalis, et Magistra domus ejusdem cum Jutta, Buda, Perchta, Cuni-gunta nec non tota familia domus ipsius sub iuramento asseverarunt, ita esse, sicut ante sumus prosecuti.

EX MS.
sanguinis
fluxus.

E
et chiragra
tollitur, muti
loquuntur.

17 Item aliud de novo emersit miraculum, quod non aestimo levitatis causa sub silentio praetereundum. Jam quaedam puella, utroque parente nobili ducens originem, cum guttae f' vitio manum aridam anno fere dimidio habuisset, veniens ad sepulchrum beati Guntheri ibidem invocato ejus auxilio presentibus sanata est. Item mulier quaedam de villa domini Jacobi vulgariter appellata, Novaves, filia Quassate usum loquendi anno dimidio et amplius amiserat, quae dum ad sepulchrum viri Dei Guntheri patris et aliorum manibus esset adducta, licet ea nolente, et aliquanto tempore ibidem morata fuisset, in die Exaltationis Crucis cum pater ac vicini, qui eandem adduxerant, orationibus prolixis Deum pro ea invocarent, infra cantum Vesperarum per merita jam dicti viri Dei Guntheri perditae linguae modulos est adepta et coepit loqui recte, Deum in meritis beati Guntheri mirabilem praedicando. Omnes vero, qui aderant, in stuporem levaverunt voces in caelum, Dominum laudantes et Sanctum in secula viventem. Item simile huic miraculum ejusdem Viri Dei ad sepulchrum emersit. Nam quidam vir, nomine Pozdaca de villa Zlapanow g, annis tribus lingua ad palatum ejus haerente, loqui cum non potuisset, ac in tantam debilitatem corporis incidisset, ut nec ire, nec se movere posset, amicis de vita ipsius minimam spem habentibus, ad sepulchrum beati Guntheri currui superpositus a cognatis est deductus, et, cum septem dies ibidem continuasset, in die Purificationis sanctae Mariae, amicis ipsius pro eo misericordiam Dei implorantibus, corporis ipsius similiter debilitas sanitatem, et lingua constricta ope beati Guntheri percipere meruit sospitatem. Cujus rei causa omnis populus, qui tunc pro devotione ad ecclesiam convenerat, dedit laudem Deo. Hujus testes sunt plebanus ejusdem villae, nomine Jacobus, et demulti * omnes vicini.

F
g

* an demum?

18 Eodem anno quaedam matrona, nomine Hodusse, de villa Dubeze h, visu sex annis privata ad ecclesiam Brennou in curru est adducta per amicos, quae, dum una cum amicis pro receptione visus Dominum, aliquo tempore circa sepulchrum beati Guntheri morata, flagitasset

mortua ad
viam redit.
ceci

flagitasset, in festo sancti Valentini martyris patrocinio beati Guntheri lumen recipere meruit oculorum. Quod videntes, qui ad sepulchrum devotionis gratia confluerant, Dominum altis vocibus attollebant. Testes miraculi domina ejusdem villæ, plebanus de Lutosnyez *i*. Item quidam civis Pragensis, nomine Putno, filiam parvulam longa et gravi egritudine laborantem pro implorando beneficio beati Guntheri cum uxore sua ire decrevit *k*, et cum iter faceret, et monasterio appropinquaret, languens spiritum exhalavit. Pater vero fiduciam habens in Domino et beato Gunthero, cujus filiam meritis commiserat, cursu præpeti veniens ad ecclesiam cum uxore ante sepulchrum beati Guntheri corpusculum extinctum cum magno fletu deposuit, et cum amaro essent animo Dominoque insisterent, precibus beati Guntheri et jussu Dei, cum per aliquod tempus corpus mortuum immobile jacuisset, moveri cœpit, et post pusillum obtentu beati Guntheri sana et incolumis reddita est matri suæ. Quo viso miraculo, ecclesia fidelium laudes Domino conclamabat. Quod miraculum in die sanctæ Gertrudis est Deus operatus. Item eodem anno quædam virgo, nomine Michola, de villa Zlap *l*, a nativitate cæca, a matre ad ecclesiam est ducta, et orationibus una cum matre incumbens, cum tredecim annis cæca fuisset, anno quarto decimo nativitatibus sua, xv Kal. Junii, suffragio beati Guntheri visum recepit. Hujus testes episcopus Pragensis, frater Nicolaus Minor, Paulus plebanus ejusdem villæ.

item alii

19 Eodem anno xv Kal. Septembris matrona quædam, nomine Drahomila de Beneslow *m*, audiens famam beneficiorum, quæ Dominus per merita beati Guntheri super infirmos, variis oppresso languoribus, operabatur, habens filiam unicam, sed heu! cæcam a nativitate, nomine Hodaunam, undecimum ætatis suæ ducentem annum, devotionis causa venit ad ecclesiam Brennow cum filia nominata, atque per triduum coram Domino preces ex intimis cordis pro receptione visus filie suæ ad sepulchrum beati Guntheri fundens mansit. Cujus cordis contritionem cernens Dominus, utpote misericors et pius, precibus ipsius præsto fuit: nam ea orationi incumbente quinto decimo Kal. Septembris infra Vesperarum cantationem filia ipsius prænominata opere beati Guntheri mundiale lumen vidit. Quo facto mater exhilarata ad præsentiam abbatis et conventus detulit, Deum, beatum Guntherum, cujus precibus hoc miraculum accidit, altis vocibus collaudabant. Testes hujus facti domina Marika de Ketworiez, dominus decanus Pragensis, Woyzlaus et Magnus fratres Minores de sancto Francisco, Ulricus, miles episcopi Pragensis. Cujusdam bonæ vitæ viri de villa Wrannau *n*, Hostey nomine, filius, nomine Marik, cæcus voluntate Domini effectus fuerat, et anno integro visus expers mansit; quapropter pater non modice dolens et de salute filii fere jam desperans, sed amicorum quorundam verbis instructus cum filio cæco orandi causa ad ecclesiam descendit Brennowensem. Quo cum venisset in terra procumbens amariores lachrymas pro filii sanitate juxta sepulchrum beati Guntheri coram Domino profudit, et cum paucis diebus in oratione cum filio perstitisset in festo Georgii martyris præfatus filius ejus per præclara merita beati Guntheri a cæcitate oculorum meruit

liberari. Cui tam laudabili miraculo episcopus Pragensis Nicolaus testimonium perhibuit, nec non turba maxima vicinorum, sacerdos de Neltoliz *o* Budyk *p*, sacerdos de Horek *q* et Zacharias.

20 Est et huic simile miraculum, quod Dominus ad sepulchrum beati Guntheri dignatus est operari. Nam quidam vir, Letuyk nomine, de Zlanhostuh *r*, cum filiam unicam virginem, sed heu annis fere duodecim cæcam haberet, et sæpius per amicos, ut eam pro implorando beneficio ad sepulchrum beati Guntheri deduceret, moneretur, eorum tandem acquiescens verbis filiam secum deduxerat cæcam. Quæ cum ad sepulchrum beati Guntheri paucis diebus et noctibus orationi vacans morata fuisset, lumen oculorum, quod olim amiserat, ope beati Guntheri in festo Albani *f* martyris est adepta. Item quædam bonæ conversationis femina de villa Prybizlay *t*, vulgariter dicta Blatnice, nomine Bolemila, uxor Scoretæ, anno dimidio usum loquendi naturalem amiserat, aliisque infirmitatum molestiis in tantum pulsabatur, ut ab omnibus vicinis et cognatis vicina potius morti, quam vitæ affore crederetur. Sed, cum de beneficiis, quæ Dominus per beati Guntheri merita circa diversos infirmos ad sepulchrum ipsius venientes operabatur, ad amicorum præfate mulieris aures fama devenisset, animati in Domino infirmam curri superposuerunt atque in Brennowe monasterium cum festinatione deducentes juxta sepulchrum præfati Sancti cum maxima devotione locaverunt, ubi cum aliquanto tempore cibum nec potum capiens jacuisset, amicis et cognatis pro ea Dominum interpellantibus, pristina meruit sanitati restituti meritis et opitulatione beati Guntheri, cujus pater Conradus et mater Christina fuerant nuncupati.

21 Item anno gratiæ millesimo ducentesimo sexagesimo tertio in Vigilia beati Andrew Apostoli mulier quædam, nomine Sdyfflava, de villa Domini Borzutte, nobilis viri, dicta Gessenye *u*, adducta fuit ad sepulchrum beati viri Guntheri funibus ligata per manus, quia spiritus immundus atrociter eam vexabat, dentibus suis horribiliter stridens in eos, qui eam intuebantur. Cumque aliquot horis ad tumulum beati viri Guntheri constrictis manibus in terra jacuisset, lamentabiliter clamans, et oratio pro ea a parentibus suis, qui eam adduxerant, cum lachrymis ad Deum devotissime funderentur; ecce, divina miseratione suffragante, per beati viri Guntheri merita sanata fuit a dæmonis vexatione. Moxque tertio die compos rationis et discretionis effecta, procidit ad beati Viri sepulchrum in modum crucis, gratias agens Deo et beato Gunthero, cujus meritis ac precibus affirmabat, se fore certissime curatam. Nam priusquam ad sepulchrum memorati patris nostri *x* beati Guntheri fuisset adducta, tribus hebdomadis a dæmone miserabiliter fatigatam et vexatam vir ejus, Petrata nomine, et Przibislava, matertera ipsius mulierculæ assertionem veridicam testabantur, siquidem prædicta mulier curata est infra publicam Missam ad tumbam viri Dei beati Guntheri hora diei quasi sexta toto conventu Brennowensi conveniente et præsentate. Testes hujus rei sunt Petrata, maritus ipsius, Mycha sororius ejus, Przibislava præfata, matertera ejus, et alii quamplurimi de ipsa villa Gessenice.

22 Item

A 22 Item anno Dominicæ Incarnationis millesimo ducentesimo sexagesimo tertio contigit grande miraculum in quadam villa, nomine Cossetyn *y*, cujusdam militis, vocabulo Protwyoy. Nam quidam vir, nomine Bohuslaus, cum haberet dilectum filium, David nomine, sexdecim annorum ætate, qui quadam gravi infirmitate correptus, subito cæcus et mutus effectus est, permissione divina id agente. Cumque jam continuis hebdomadis hujusmodi morbo laboraret, pater ipsius et mater graviter proinde dolentes, recordati miraculorum, quæ sæpius audierant a fidelibus, et ipsi quoque viderant patrari per beatum Guntherum, commendaverunt filium suum beato viro Gunthero, plenam gerentes fiduciam,

quod per ipsius merita possit pristina reddi sanitati. Cum igitur prædictus juvenis quadam nocte sumnum caperet, nec tamen plene dormiret, subito conspexit quemdam venerabilem virum, pulchra canitie ad caput respersum, in habitu monachali ad se propius accedere, qui manu sua nasum ejus leviter tetigit, et mox sanguis de naribus ipsius adolescentuli largiter profudit. Expergiscens juvenis præfatus continuo sanus surrexit: nam lumen oculorum, quod amiserat, recepit, et vinculum oris ejus reseratum per merita et preces beatissimi viri Guntheri, et cœpit loqui recte, prout antea loqui consueverat. Visionem quoque, quam viderat, patri suo et matri per ordinem enarravit. Audientes autem illi, gaudio magno repleti, flere cœperunt, credentes omnibus, quæ ab illo dicebantur, factumque gaudium magnum in illa die per universam villam. Statim autem pater et mater præfati juvenis ad sepulchrum beati Guntheri pergentes cum filio ipsorum, qui sanus fuerat factus, immensas Deo gratias agentes et ipsi beato viro Gunthero, publice protestantes coram Priore ipsius monasterii et custode sepulchri, Coyata nomine, et etiam juramentum super sanctum altare præstantes, quod, divina clementia favente, per beatum Guntherum filius eorum sit sanitati pristina restitutus. Hujus miraculi testes sunt pater et mater præfati pueri et tota vicinia villæ prenotatæ. Hoc autem accidit in nocte sanctæ Gedrudis * virginis gloriose.

* Gertrudis

mortuus (si talis revera fuerit) vis redditur,

C 23 Eodem anno, videlicet millesimo ducentesimo sexagesimo tertio, contigit speciale miraculum in villa quadam nomine Zuchomazl *z*, ubi vir quidam, nomine Mukarz, cum haberet filium, nomine Domafflaw, unius anni infantulum de uxore sua, Wlasttyena nuncupata, pro dolor! exigentibus eorum peccatis, morbus gravissimus infantem præfatum in gutture tam atrociter oppressit, ut nimio tactus dolore lactis alimoniam ab uberibus matris suæ capere non valeret. Cumque dictus infantulus aliquantulis diebus gravi detineretur infirmitate, invalescente morbo, mortis exsolvit debita, viam universæ carnis ingrediendo, propter cujus mortem pater et mater infantuli non modicum contristati, flentes et evigilantes * auxilium beati Guntheri precibus assiduis implorabat, et subito mœstis affuit cœleste suffragium. Nam puer in cunis jacens mortuus mox cœpit paulatim respirare et pueriles emittere gemitus, et cum omnes, qui tunc aderant, in stuporem et extasim converterentur, hujusmodi miraculum admirantes vehementer, pater et mater ipsius infantis, in gaudium conversi, gratias omni-

e an ejulantibus?

potenti Deo et beato viro Gunthero humiliter egerunt, ad monasterium Brennouense, ubi corpus ipsius venerabilis viri, Deoque dilecti Guntheri requiescit, personaliter venientes Priori et fratribus ejusdem cœnobii seriem hujus tam præclari miraculi, præstita juratoria cautione, exposuerunt. Qui dictis eorum, tamquam vera dicentibus fidem congruam adhibens, et Deum omnipotentem ac beatum Guntherum glorificans, præsens miraculum ad laudem et gloriam omnipotentis Dei inter reliqua miracula beati Guntheri coram idoneis testibus annotavit. Factum autem est hoc miraculum in die S. Petronellæ virginis hora diei nona temporibus Domini Martini *aa* venerabilis abatis.

24 Universis Christi fidelibus, præsentem paginam inspecturis, V. decanus Pragensis et P. archidiaconus Horsouiensis *bb* salutem, et felici cursu hujus vitæ curricula consummare. Notum sit omnibus hanc litteram inspecturis, quod nos a domino nostro J. *cc* episcopo Pragensi ad examinandum miraculum, quod Dominus per merita beati Guntheri in die beati Matthiæ Apostoli *dd* circa tumulum ejus declaravit, constituti, quia quædam virgo Duthawa de Buben *ee*, cum caruisset gressu, manuum officio, organo *E* vocis septem diebus, octavo die restituta est sanitati, patre ejusdem puellæ, nomine Blasio, attestante, et matre Helena, et quatuor vicinis de eodem villa Matthæo, Wenceslao, Crisone, et Zorzykone, qui jurati coram nobis, quod ita accidit, protulerunt, prout melius potuimus, non obmissum examinare. Nos igitur, qui vidimus et audivimus et quæ coram nobis cum juramento sunt prolata, ne aliquis imposterum dubitet, protestamur sigillis nostris hanc litteram roborantes *ff*.

25 Anno ab incarnatione Domini millesimo trecentesimo *gg* sexagesimo primo, regnante tunc temporis inclyto rege Bohemorum quinto, Przensl nomine, presidente cathedræ Pragensi venerabili patre domino Joanne, sanctæ Pragensis ecclesiæ episcopo XXIV, gubernante abbatiam Brennouensem reverendo viro domino Martino, emersit novam miraculum in monasterio præfato ad sepulchrum beati viri Guntheri xvii Kal. Maji eo tempore, cum conventus ejusdem monasterii vespertinas in choro laudes Deo persolveret, ecce, quam multi peregrini de civitate Brod *hh*, primam agentes venerunt ad ecclesiam Brennomensensem et cum aliquandiu orationem fudissent ad sepulchrum beati viri Guntheri, erat inter ipsos penitentes * quidam Henricus nomine, qui pro peccatis suis cathena ferrea ad nudum corpus cinctus erat et contractus per clausuras, ut non de facili rumpi posset ab aliquo, qua etiam aliquanto tempore gestans eam in corpore suo. Et, ecce, subito, divina gratia cooperante et meritis beati viri Guntheri suffragantibus, prædicta cathena, veluti aliquo artificio confracta foret, ad terram, videntibus omnibus, qui tunc aderant, cecidit *, et vir, qui eam portabat, expergiscens exclamavit, et fletibus et singultibus, quibus poterat, Dominum nostrum Jesum Christum glorificare cœpit, beato Gunthero copiosissimas gratiarum actiones referendo. Populus autem, qui tunc aderat, viso tali miraculo, cantibus suis glorificabat, et congregatio ipsius monasterii, spirituali lætitia excitata, pulsatis campanis, hymnum " Te Deum laudamus " dulci jubilo

gressu, manuum vocisque usu privata sanatur,

bb

cc

dd

ee

ff
cuidam catenæ sponte franguntur,

gg

hh

* an penitens?

vid. tom. 1
Octob. pag.
305 in Anno
tatis ad lit. f.

EX MS.

jubilo cœpit personare. Tandem catenam jam dictam coram testibus fide dignis anno memorato fratres ejusdem claustrî receperunt, et pro signo tanti miraculi ad tumbam beati viri Guntheri publice suspenderunt. Ad hoc miraculum interfuerunt quamplures probi viri, cives de civitate, nobilis unus domini Smylonis Brod, quorum nomina subscribuntur: Rychardus notarius, Theodoricus civitatis faber, Dettricus de platea dentis, Ulsaltus faber, Marquardus Voynricus, Otto, Cunradus et alii plures fide digni.

EXCUS

26 Cum igitur fama beati Guntheri signis variis et prodigiis prodita longe lateque floreret et ad sepulchrum ejus quamplurimi ex diversis provinciis sitibundo pectore ob spem salutis æternæ properarent: accidit, ut eodem anno et sub iisdem principibus una dierum, scilicet 11 Kal. Aprilis, multi nobiles et probi viri in luctu penitentis consistentes ad monasterium Brennouense orationis causa ad tumbam beati viri Guntheri advenissent, affuit inter eos quidam civis de civitate Brod *ii*, Arnoldus nomine, orbatus oculorum lumine; et cum ad sepulchrum beati viri Guntheri orationi diutius incubisset, dolor oculorum cœpit abscedere, et lugubri voce clamans dicebat sociis suis, quia per Dei gratiam et precibus beati Guntheri aliquantulum videret. Erant autem cum eo viri fere centum, qui omnes devotionis causa ad sepulchrum jam dictum pariter convenerant, et constabat eis certo certius, quod idem Arnoldus multis temporibus caruerat lumine oculorum; unde admiratione vehementi permoti verbis ejus fidem adhibere minime curaverunt, et sic egressi de monasterio una cum ipso iter versus Pragam arripiunt, et cum aliquantulum a porta monasterii progressi fuissent, interrogabant eum socii, quot turres videret in monasterio Brennouensi?

VISU.

27 At ille, qui jam totaliter a cœcitate liberatus fuerat, respondit secundum quod se res habebat. Cumque jam per certam experientiam ipsum lumen recepisse, intellexissent, reversi sunt iterato ad sepulchrum Sancti memorati pariter cum ipso, qui cœcus fuerat, et convocata omni congregatione fratrum, qui tunc præsentes aderant, voce publica protestati sunt, ipsum lumen oculorum recepisse meritis et intercessionibus beati Guntheri; fratres igitur, audito tali miraculo et oculata fide comperto, quod res vera esset, Deum omnipotentem, qui in Sanctis suis facit mirabilia glorificaverunt, et, pulsatis campanis, hymnum "Te Deum laudamus" ad laudem et gloriam Domini nostri Jesu Christi solemniter decantaverunt, multitudo quoque Theutonicorum *kk*, qui tunc cum præfato Arnoldo venerant, in gaudium conversi canticum exultationis et lætitiæ in laudem et gloriam nominis Christiani more suo studuit decantare. Factum autem est hoc miraculum in monasterio Brennou *die xxii* Aprilis hora diei tertia coram iis testibus, quorum nomina hic subscribuntur: Herascus, Gyfridus, filius Ynte, Albertus Haw, Thomas Eudmannus, Hermanus, Gotstolcus et alii quamplures probi viri fide digni, et isti omnes sunt nobiles cives de civitate Brod: ad hoc etiam miraculum affuit tota congregatio monasterii Brennouensis.

PUER

28 Item anno gratiæ millesimo *ll* sexagesimo tertio factum est miraculum hujusmodi ad sepulchrum beati viri Guntheri; nam cum con-

ventus ejusdem monasterii in choro vespertinis *D* instaret laudibus in festo Michaëlis archangeli, advenit copiosa multitudo populi ex diversis provinciis ad sepulchrum beati viri Guntheri causa devotionis; inter quos erat quidam vir, nomine Ulricus, civis de civitate regis Bohemiæ, quæ vocatur proprio nomine Udavora *mm*. Hic attulerat filium suum, in ambobus pedibus contractum, nomine Bertoldum, spem firmam et maximam habens fiduciam, quod meritis et precibus beati Guntheri possit velocius curari et pristina restitui sanitati. Jam enim per annum et amplius idem puer incessu pedum caruerat, et non nisi super genua gressum suum faciebat. Erat autem ipse puer annos habens tredecim a die nativitatis suæ. Cum igitur in brachiis matris suæ, nomine Margarth, ad tumbam beati viri Guntheri delatus fuisset, et aliquantam moram ibi consedisset, præfatus puer, matre ipsius et patre orationi cum lachrymis incumbentibus, et oblationem pro ipso devotius offerentibus, ecce, mirum in modum jam dictus puer, cernentibus cunctis, qui aderant, per merita beati viri Guntheri surrexit a sepulchro et sanus et incolumis deambulare cœpit per monasterium, et cum pater et mater prædicti pueri vidissent, magno gaudio repleti sunt, et continuo studuerunt nunciare in choro Priori, Woyslao nomine, qui tunc cum fratribus sibi commissis Vesperas decantabant ad laudem et gloriam sancti Michaëlis.

MM

E

29 Completa itaque vespertinali sinaxi ex integro memoratus Prior, convocatis ad se fratribus, retulit eis miraculum, quod in præfato puero acciderat; et habita inter se quadam interlocutoria, egressi sunt communiter universi senes et juvenes ad tumbam beati viri Guntheri, ubi pater et mater pueri jam curati orationi incumbabant, et advocantes eos ad se coram omni multitudine; quæ tunc aderat, præfatus Prior, utpote vir per omnia discretus et rationi adhærens, jussit sibi præsentari prædictum puerum, cupiens certificari de miraculo facto. Cum igitur præsentatus fuisset, statuit eum coram omni conventu fratrum, et diligenti examinatione præmissa, tenuit manus et pedes pueri, quem per omnes compages membrorum suorum reperit sanum et incolumem. Tandem recepta juratoria cautione a patre et matre, interrogavit *P* et requisivit ab eis, si verum sit, quod puer eorum prius claudus fuerit et modo curatus appareat.

INCESU

DONATUR.

30 Qui seipsos anathematizantes et jurantes per animas suas, et quosdam vicinos suos in testimonium producentes asserebant, verissime puerum suum claudum ad sepulchrum beati Guntheri detulisse, et modo per gratiam Dei et merita sancti Guntheri curatum et sanitati pristina redditum invenisse. Quorum verbis, utpote viris probis et fide dignis Prior fidem adhibens cum omni congregatione sua Creatorem cœli et terræ collaudans et glorificans "Te Deum laudamus" dulci jubilo inchoavit et usque ad finem solemniter decantavit. Populus autem, qui tunc convenerat utriusque sexus suis cantibus compulsatis omnibus, Domino Deo gratiarum actiones multiplices persolvere studuerunt. Factum est autem hoc miraculum infra vespertas in vigilia sancti Michaëlis ad sepulchrum beati Guntheri in præsentia Domini Martini venerabilis abbatis Brennouensis monasterii, Woysloi Prioris. Aderant etiam eo tempore

RE

A re ad hoc miraculum plus quam ducenti homines Theutonici et Bohemi, qui ex diversis partibus ad solemnitatem sancti Wenceslai martyris *nn*, qui patronus Bohemorum esse dignoscitur, devotionis gratia confluxerant, et hoc testantur cives de civitate, ubi pater pueri habet residentiam, videlicet Fridricus, Gotfridus, Henricus, Ulricus et ceteri quamplures homines fide digni.

et demoni-
cus liberu-
tur.

B Cum igitur fama beati viri Guntheri per multa miraculorum insignia per diversa loca divulgaretur et ad sepulchrum ejus quamplurimi variis languoribus oppressi, quidam etiam a demonibus obsessi curationis gratia properarent et sanitatis remedia meritis beati Guntheri efficaciter consequerentur, ecce, quidam vir, nomine Joannes, de villa domini episcopi, Okouncz *oo* vocata, obsessus a dæmone a parentibus suis ligatis manibus ad tumbam beati Guntheri adducitur, et ibidem orantes pro eo et oblationem offerentes commendaverunt eum beato Gunthero. Cumque aliquibus diebus ligatus ad statum ante fores ecclesie moraretur, et oratio quotidie fieret pro eo ad Deum a parentibus suis, infra sex dies curatus, a quo jam fatigatus fuerat quinque septimanis. Postquam autem curatus per beatum Guntherum sensum et discretionem pristinam rehabuit, statim, solutis nexibus, quibus fuerat constrictus, ad sepulchrum beati Guntheri occurrit, et cadens protinus in terram gratias egit Deo, et beato Gunthero, cujus meritis asserbat, se curatum esse, constringens se vinculo sacramenti. Curatus itaque fuit idem Joannes in die sancti Severini episcopi, hora diei tertia, anno gratie millesimo ducentesimo sexagesimo tertio tempore Martini abbatis monasterii Brennowensis, et hoc testantur pater et mater ipsius Joannis, nomine Zoth, et uxor ejus, Mazice nomine, et alii quamplures viri fide digni.

ANNOTATA.

a Hic abbas idem est, qui, ut num. 2 et seq. Comm. præv. retuli, electus fuit ad causam Canonizationis B. Guntheri agendam; sed ab eo proposito, monitu divino destitit. Successit Vito, qui obiit anno, ut scribit Ziegelbauer, 1255: ex hac vita decessit anno 1287.

b Hujus nominis villam nusquam reperi in Bohemia: neque scio, num ejus nomen recti sit *C* evaratum.

c Nicolaus hic in vivis fuisse dicitur vi Idus Junii anni 1258. Non obiit igitur isto anno die xvii Januarii, ut ait Pessina in Phosphoro pag. 600.

d Cladrub Benedictinum in Bohemia cœnobium est a Wlatizlao I duce, anno 1125 defuncto, fundatum.

e Xenodochii Ordinis Cruciferorum cum stella S. Francisci sub Regula B. Augustini in latere pontis Pragensis mentio fit apud Balbinum proxime citatum, volumine 10 *Erectionum* pag. 212 in *Instrumento* anni 1419.

f Seu chiragræ.

g Slapanow parochia est decanatus Stiepanoviensis in archidiaconatu Curimensi.

h Est verosimiliter Dubenez seu Dubez parochia decanatus Ryczanensis in archidiaconatu Pragensi. Sed est etiam parochia Dubnicz in decanatu Gablonensi; et Duba in Melnicensi. Item *Octobris Tomus IV.*

Dubenez in archidiaconatu et decanatu Gradi-
censi.

EX MSS.

i Videtur esse parochia Lytoznicz decanatus Brandicensis seu Brundusiensis in archidiaconatu Pragensi.

k Supple Breunoviam, vel quid simile.

l Forte parochia Slaps decanatus Orzechowien-
sis in archidiaconatu Pragensi.

m Legendum puto Benessow: est vero Benessow primo decanatus in archidiaconatu Pragensi, secundo parochia decanatus Dubblebensis, tertio decanatus Lyppensis.

n Hujus nominis parochia est in decanatu Stiepanoviensi.

o Parochia est decanatus (qui et archidiaconatus) Bechinensis.

p Forte legendum: Sacerdos de Budyk, aut forte potius Budecz: hujus enim postremi nominis parochia est in decanatu Rzipensi.

q Ecclesie Horek mentio fit apud Balbinum volumine x *Erectionum* pag. 211 ex *Instrumentis binis*, quorum alterum est anni 1388; alterum anni 1418.

r Nihil illo de loco inveni.

s Albanus martyr inscribitur *E* *Kalendario Pragensi* anni 1578 ad diem 21 Junii: colitur eo die Albanus martyr Moguntinus, de quo actum est in *Opere nostro ad eundem diem tom. 4 Junii* pag. 86.

t Nescio, cum recte hæc vox in apographo nostro sit evarata: illi affinis nomine est parochia Przibieslaw in decanatu Brodensti, uti et locus Przibilawicz in decanatu Czulaviensi et Coloniensi; sed hic videtur esse Przibilavia, Bohemæ oppidum, 15 milliariibus Praga distans, et in districtu Czulaviensi situm, ut scribit Balbinus in *Miscellaneis* lib. 2, cap. 8, § 4. Vide etiam codicem *Bibliothecæ archiepiscopalis*, cui titulus Decimæ ecclesiasticæ anni 1384, apud eundem initio partis alterius *Miscellaneorum* pag. 16 et 17. Ex illo codice hausta sunt, quæ de plerisque Bohemæ locis hic memoratis ac dein memorandis, dixi.

u In decanatu Rakovnicensi parochia est Jecznicz, alias Jessenicz dicta: sed et alia parochia Jessenicz est in decanatu Wltaviensi. Item Jessenik in Havranensi.

x Hinc colligi videtur posse, scriptorem horum *Miraculorum monachum Breunoviensem* fuisse.

y Forte est Kossitycz, parochia decanatus Rzeccicensis.

z Non reperi.

aa Vide de illo dicta ad lit. a hic.

bb Inter archidiaconatus 10 diocesis Pragensis, Horssowiensis ordine nonus est in memorato hic ad lit. t codice.

cc Fuit hic Joannes, hujus nominis III, Pragensis episcopus post obitum Nicolai, anno 1258 defuncti, usque ad annum 1278.

dd Februarii 24.

ee Inter decanatus Pragensis ecclesias numeratur Ecclesia in Buben.

ff Apographo nostro in margine hic adjiciuntur sequentia: Huc usque antiqua scriptura est, nec forte recentior, quam ultimum miraculum. Secunda manu evarata est, de qua lit. a in Annotatis ad cap. 1 *Miraculorum* mentionem feci, in *Vitam B. Guntheri observatio sequens*: Notandum, quod beatus Guntherus heremum intravit anno Domini M VIII. Sequenti anno S. Henricus tradidit nemus ad cellam in Rmich-
140 nach

EX. MS.

nach (vide ea de re dicta num. 22 Comm. Præv.) cum cæteris terminis et districtis. Item anno **MXIX** procuravit ecclesiam in Rmichnach dedicari a Gregorio (imo Berngero, ex num. mox laudato. *Commentarii prævii*) episcopo Pataw. infra Kal. Septembris. Item notandum, quod ad petitionem ipsius Guntheri tradidit Henricus sanctus rex (imo Henricus, *Conradi Salici filius*.) ad titulum sancti Mauritii in Altach anno Domini **MXL**. Et quia hæc omnia scripta inveniuntur, conjectura est, quod idem Guntherus post hæc in ulteriorem heremum versus Bohemiam intravit, et ibidem reliquos quinque annos, quibus postea supervixit, Domino usque in finem strenuum et devotum exhibuit famulatum. Tum ea *Gestis Henrici III recitat sequentia* : Pater quidam in illis partibus venerabilis heremita, Guntherus nomine, Turingus nativitate, qui quondam ex sat divite seculari milite ad spirituales militiam monachicamque vitam conversus, aliquanto prius in Altahensi cœnobio, sed postea in Bohemensis sylvæ solitudine jejuniis et orationibus vacando, labore manuum extirpatis arbutibus, victum quæritando, cellas et oratoria construendo, et quoscunque poterat exemplo vel exhortatione sua ad seculi contemptum et divinum servitium aggregando, multisque sanctis actibus insudando, plurimos solitarii annos vixerat, qui in convertendis errantibus et pacificandis discordantibus multum sæpe studebat. Hic vero. . . . militumque tribulationem compassus se mediatorem inter exercitum nostrum

ducemque fecit, et ut incolumes omnes cum pace ex provinciis educere faceret, volentibus eos utpote hostes infestissimos occidere pia allocutione, petitione, consilioque persuasit. *Quæ autem sequuntur, tertia recentiori manu ecarata pariter notantur in apographo nostro.*

gg *Przymislaus, hujus nominis II, sed quintus Bohemie rex, Joannes III, episcopus Pragensis, et Martinus abbas Breunoviensis, quorum tempore, quod hic narratur prodigium, contigit, simul vivere seculo 13; anno igitur 1361 substituendus est 1261, vel forte 1263.*

hh *Geminum oppidum in Bohemia est, quorum unum, in districtu Caursimensi situm, Broda Bohemica; alterum in Czaaslaviensi Broda Teutonica nuncupatur.*

ii *Vide proxime dicta ad litt. hh.*

kk *An significantur hic cives Brodæ Teutonice, qui una cum Arnolde Breunoviam B. Guntherum veneraturi venerint?*

ll *Supple ducentesimo ea dictis hic ad litt. gg. mm Urbes civitatesque regias regni Bohemie recenset Balbinus Miscellaneorum Decade 1, lib. 3, § 3; sed nulla illic memoratur Udivora.*

nn *Wenceslaus martyr et Bohemie dux notatur in Officiis propriis ecclesie Pragensis anni 1679 ad diem 25 Septembris, pridie Dedicationis ecclesie S. Michaelis in monte Gargano. Actum de S. Wenceslao fuse est in Opere nostro tom. 8 Septembris a pag. 770.*

oo *Oken notatur in decanatu Kamenicensi. Idemne, an alius locus?*

DE B. GOSWINO ABBATE

IN MONASTERIO AQUICINCTINO

IN DIŒCESI ATREBATENSI

COMMENTARIUS HISTORICUS

I. H.

§ I. Beati Abbatis Vita duplex : quis utriusque futurus usus ; illius annus locusque natalis, doctrina, profectio Parisina, cum Petro Abaelardo de-certatio, canonicatus.

ANNO MCLXVI.
Nostrum de
duabus

Septimus hic monasterii Aquicinctini, Ordinis S. Benedicti, Abbas binos habuit Vi-sta scriptores, cœnobii ejusdem monachos. Utriusque lucubrationem e veteribus Mss. anno pæteriti seculi vigesimo Duaci excudendam curavit Richardus Gibbonus sacerdos, paucasque ad Operis calcem animadversiones adjecit. In his cum Joanne Molano, in Annotationibus ad Usuardi Martyrologium die 9 Octobris, aliisque existimat, prioris Vitæ auctorem fuisse Alexandrum, proximum Beati nostri in abbatiâ dignitate successorem; posterioris vero quemdam ejusdem loci monachum, qui sub Simone, IX Aquicinctensi præsule, vixerit, scriptorem facit. At Molanus et Gibbonus laudati genuinum in Alexandro Vitæ primæ scriptorem designasse haud videntur: neque ullam pariter conjecturæ suæ in medium proferunt rationem. Ille in

omnibus, quas vidi, Usuardini Martyrologii editionibus suis hunc fere loquitur in modum: Gosvini abbatis historiam habet Aquicinctum per Alexandrum successorem: hic, cur ita senserit, nullibi prodit, nisi id conjectasse dicatur ex eo, quod Vita prior septennio post Beati obitum ecarata legatur in ejusdem Vitæ Præfatiumcula epistolari.

2 *Mihi vero, non ab Alexandro, proximo Gosvini successore, sed ab inferiori Aquicinctino monacho hanc Vitam ecaratam, verisimilius appareat. Enimvero Vitæ istius auctor non se tantum, suamque lucubrationem alicui superiori, haud dubie Aquicinctini monasterii tum temporis abbati, offert dedicatque, sed et eam corrigendi ac penitus rejiciendi facultatem concedit, ut ex ipso Præfationis exordio ac fine manifestum est. Hujuscemodi autem est Præfationis initium:*

Beati Vitæ,
in quarum